

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ÉRDEKEINEK VÉDELME ÉLLÁTÓ
BIZTOSHELYETTES

Ügyszám: AJB-4780-23/2014

F e l h í v á s

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!

A belügyminiszter lakossági szociális tűzifa juttatásáról szóló rendeletének megjelenése kapcsán kérem az együttműködését és segítségét annak érdekében, hogy e lehetőség a szociális problémák enyhítésén túl hozzájárulhasson a környezet állapotának javításához is.

A jövő nemzedékek szószólójaként kiemelt figyelemmel kísérem gyermekcink életéhez és a jövő nemzedék számára biztosított környezeti feltételeket, a környezet állapotát befolyásoló magatartásokat. Az elmúlt években hozzánk érkezett, szmoggal, illetve levegőminőséggel kapcsolatos panaszok, valamint az önkormányzatoktól kapott jelzések és válaszok arra hívták fel a figyelmemet, hogy ma már a levegő minőségének romlásához az illegális hulladékégetés mellett jelentős mértékben hozzájárul az is, hogy a lakosság egy része visszatért a szén és fafűtésre, miközben közülük sokan nem rendelkeznek alapvető tüzeléstechnikai ismeretekkel sem.

A beadványok alapján összesítettük, hogy melyek azok a kérdések, amelyek ismeretének hiányára illetve feltételek korlátozott voltára vezethetők vissza a lakossági panaszok. A mellékelt lista tartalmazza a tüzeléssel kapcsolatos problémák okait, valamint azok keletkezéséhez szükséges ismeretek hiányát, melyeket a szakmai rendezvényeinken azonosítottunk.

Az önkormányzatok jelentős erőfeszítéseket tesznek azért, hogy településük levegőjének minősége javuljon, és úgy vélem ehhez a szociális tűzifa program is hozzájárulhat, különösen, ha azzal sikertül az illegális hulladékégetést megszüntetni, valamint a lakosságot olyan tüzelőhöz juttatni, mely a lakásban lévő tüzelőberendezés használatával barátságos meleget és nem egészségrontó füstöt és gázokat ad. Ezért kérem Polgármester Asszonyt/Úrat, mindent kövessenek el, hogy az akcióban szárított fát tudjanak kiosztani. Ez az akció emellett kiváló alkalom volna a lakossági szemléletformálásra, arra, hogy a helyi polgárokkal közvetlenül kapcsolatba lépve szóban és rövid írott útmutatókkal tájékoztassák őket azokról a tudnivalókról, amelyek segítenek abban, hogy a fűtés a leghatékonyabb legyen, és a legkevesebb káros mellékhatással járjon. A legfontosabb volna tudatosítani a hulladékégetés tilalmát és annak kényszerítő okait.

Bízom abban, hogy az ombudsmani hivatalhoz érkezett panaszok alapján készült lista segíti Önt e tevékenységében. Örömmel fogadnám továbbá, ha saját településén tapasztaltakat megosztaná velem.

Végül engedje meg, hogy felhívjam figyelmét a száraz vagy nedves fa használata és a természeti erőforrásokkal való gondos gazdálkodás, valamint azok generációk közötti igazságos elosztása közötti kapcsolatra. Mivel a száraz fa kilogrammra vetített fűtőértéke kétszerese a vizes fáénak ezért, ha sikerülne mindenkinek száraz fát biztosítani, akkor azzal jelentős mértékben megóvhatnánk természeti erőforrás készletünket.

Együttműködésüket és az egészséges környezet kialakításához való nélkülözhetetlen hozzájárulásukat előre is köszönve üdvözlö Önt:

Budapest, 2014. október

Tisztelettel:

Dr. Szabó Marcel biztoshelyettes
a jövő nemzedékek szószólója

Melléklet

A háztartási tüzeléssel kapcsolatos panaszok okai:

- tiltott anyagok égetése -- többnyire hulladékégetés ideértve a vegyszerekkel kezelt fákon túl a petpalackokat, autógumit, bálásruhát is
- a tüzelőberendezések karbantartásának elmaradása
- a tüzelőberendezés alkalmatlansága a használt tüzelő megfelelő minőségű égetésére – ez a probléma különösen a háztartásokban egyre gyakrabban megjelenő lignit égetése kapcsán merül föl
- a tüzelőanyagok minősége – nedves fa, szén égetése
- a tüzeléstechnikai módszerek ismeretének hiánya

Ismeret hiány:

- a háztartási tüzelőberendezésekben való hulladékégetés, különösen a műanyagok (petpalack, műszálas textíliák, gumi, műanyag-alapú ragasztószerek és festékek, illetve az ezekkel kezelt fa) égetése során felszabaduló mérgező gázok és szilárd részecskék a levegőszennyezésen keresztül igen komoly egészségkárosító hatásúak;
- a nem megfelelő égéssel felszabaduló gázok egy része nem távozik a kéményen keresztül, ha a tüzelőberendezés nem megfelelő, ezért a szobában lévők egészségét – különösen a gyermekekét és időskorúakét – közvetlenül károsítja;
- a tüzelőanyag felhasználásával járó környezetterhelés nagymértékben attól függ, hogy milyen kályhát (tüzelőberendezést) használnak;
- a hazai barnaszén a fánál több szennyező-anyagot tartalmaz, elégeésekor pl. jóval több hamu és kéndioxid keletkezik;
- a lignit felhasználására a háztartási tüzelőberendezések általában alkalmatlanok, ezért égetésük jelentős egészségkárosító hatással járhat;
- a tűzifa használatakor a fa nedvességtartalmának rendkívüli jelentősége van. A fa kivágáskor 50-60%-os nedvességtartalmú, majd a nyári félév során 18-25%-ig szárad;
- nedves fát eltüzelní gazdaságtalan és környezetkárosító. A száraz fa fűtőértéke 15 MJ/kg, a frissen vágotté 7 MJ/kg körüli, mivel a fában rejlő energia jelentékeny része ilyenkor a víz elpárologtatására fordítódik. A fele annyi hőt termelő nedves tűzifa égetése pazarló, és légszennyezése is jóval nagyobb;
- a nagy nedvességtartalom miatt az égési hőmérséklet alacsonyabb, emiatt növekszik a korom és más káros anyagok kibocsátása;
- a fa nedvességtartalmának 20%-os növekedésével a fulladást okozó szénmonoxid kibocsátása tízszeresére, a káros szilárd részecskéké az ötszörösére növekszik;
- a kémény megfelelő magassága, átmérője és tisztasága előfeltétele a tiszta tüzelésnek. A vizes fával tüzelés kellemetlen mellékhatása, hogy a kéményben és a tüzelőberendezésben nagy mennyiségű víz és kátrány csapódik ki. A rosszabb huzat miatt az égés még tökéletlenebbé válik, másrészt megnő a kémény eltömődésének a veszélye.
- jelentősen javítható az égés határfoka és csökkenthető a károsanyag-kibocsátás, főleg az égés kezdeti stádiumában, ha a tüzelőanyagot felülről lefelé növekvő vastagságban helyezük a tűztérbe, majd felül gyűjtjük meg. Ebben az esetben az égés az áramlással ellenkező irányba, hővezetés és hősugárzás útján terjed, így mindig csak annyi tüzelőanyagból és ott keletkezik számottevő éghető gáz, amennyi és ahol az – megfelelő hőmérsékletű lévén – el is tud égni;
- a köztudatban elterjedt, hogy a tüzelőanyagot legtöbbször alulról gyűjtják meg, ezért az teljes terjedelmében elkezd felmelegedni, így hirtelen nagy mennyiségű, az égéshez azonban még nem megfelelő hőmérsékletű éghető anyag szabadul fel és távozik hasznosítatlanul, ráadásul az egészségre és a környezetre káros összetevők formájában;
- a gyújtáshoz gyújtósnak a fenyőfa a legalkalmasabb, mert használatukkal lényegesen gyorsabban érhető el a tiszta égéshez szükséges hőmérséklet;
- ha nem volt elég ideje száradni a fának, valamit még az is segíthet, ha a kályhába juttatás előtt a kályha közelében szárítják.